

tauſe, ſaa ville Forhandlingerne blive fortsatte uden Tilhørere.

N. Jenſen (Aarhus Amts 3die Valgkreds): Jeg har ikke ſaa heldige hiſtoriske Gaver, at jeg har kunnet lade mig omvende af den ærede ſidſte Talers mange hiſtoriske Betragtninger. Jeg maa, efter at have hørt hans Foredrag, faſtholde den Betragtning af Sagen, ſom jeg nærede, ſjøend han begyndte at tale, den nemlig, at ſaaledes ſom Forholdene ere i denne Sal for Dieblicket, og ſom de have været i den Tid, jeg har haft den Ære at have Sæde her, kan jeg ikke tro, at det konſtitutionelle Liv vil kunne udvikkles og vore paa en ſaadan Maade, at Frihedens Belygninger derved ere betryggende for Fremtiden. Jeg ſkal derfor med nogle ſaa Ord udtale, hvorfor jeg maa ſtemme for den foreliggende Adreſſe. Jeg kan ikke komme til anden Erkendte, end, at naar et Folks Regjeringsforfatning gaar over fra den monarkiske til den konſtitutionelle, ſaa vil det blive den ſtore Opgave for Folket at vinde den Interæſſe, Indſigt og Dygtighed, ſom er nødvendig, for at det kan bruge den nye Forfatning til Held og Belygning for Landet i Almindelighed. Det vil være nødvendigt, at Folket offerer paa denne Sag ſine beſte Kræfter, at det offerer al ſin Dygtighed for at frembringe dette nye Regjeringsmaſſineri. Jeg tror ikke, at man til dette nye Maſſineri kan bruge Levingerne af det gamle Bureaukrati, jeg tror, at man i det Hele vil finde dem for ſtvovede i de gamle Former til at være Værere af det nye Liv, og dette vil henſygne og blive ſvagt, derſom man kommer ind paa den Dei. Den eneſte Dei og det eneſte Middel til at frembringe en ſaa kraftig Interæſſe i Folket, ſom er nødvendig, er, at det hele Folk drages med ind paa den nye Bane, at Alle eller dog ſaa Mange ſom muligt føres opad og fremad i Indſigt og Kjærlighed til de nye Tilſtand, at Alle, baade de, der ere høiere oppe, og de, der ere lavere nede, række hævrande Haanden til dette ſtore ſælles Formaal. Men ere vi nu inde paa en ſaadan Dei hos os? viſer det, ſom foregaa daglig, at noget Saadant er Tilfældet? Jeg tror ikke, man kan ſige, det er Tilfældet, jeg tror tværtimod, man maa ſige det Modſatte, at en ſtor Del af de beſte og dygtigſte Kræfter anvendes netop for at modvirke i Steedet for at fremme den konſtitutionelle Udvikling i Folket; men Følgen deraf, naar det fortsættes i Længden, maa nødvendigvis blive, at der ſlet ikke kommer noget virkelig konſtitutionelt Liv ind i Folket, at det lidt efter lidt taber Interæſſen for de offentlige Interæſſer, og at de Mænd, der ere valgte til Lovgivningsarbejdet, maa opſlides deres beſte Kræfter i endeløſe Kampe og Kjævelier, at Reſultaterne af den lovgivende Forſamlings Arbejde blive ſaa ſmaa og halve og ſaa forkludrede, at de ingenlunde tilfredsſtille Folkets Krav og Ønſker, og at ſaaledes Interæſſen trækker ſig tilbage, og man kan ſige, at Forfat-

ningen er en Maſſine, der lidt efter lidt opſlides, for ſiden at kaſtes hen ſom en ubrugelig Ting. Den Tid af vort konſtitutionelle Liv, ſom der i dette Dieblit nærmest er Grund til at ſe paa, er de tre ſidſt forløbne Aar. Og ſer man da paa dem, da kan man med Grund opkaſte det Spørgſmaal, om der i de 3 Aar er ſtet Noget, der vidner om, at det nuværende Miniſterium vil føre de demokratiſke Hovedtanter til Virkeliggjørelſe, de demokratiſke Hovedtanter, ſom gjære i Folket, og ſom Folket atter og atter har givet Udtryk i de Mænd, det har ſendt til denne Forſamling. Man har ſpurgt, om der er Noget, der er ſtet i den Mellemtid, ſom viſer, at det nuværende Miniſterium følger ſig ſalbet til at fremme Udviklingen i fri og folkelig Retning, om de af denne Regjering forelagte Lovforſlag viſe hen i den Retning, om de bære Spor af, at Regjeringen har Villighed og Ønſke om at gaa i den folkelige Retning. Ser man ſaaledes paa det Forſlag, der er forelagt til Hærløven, og ſammenholder det med det, der er kommet frem i Folket, ſaa vil man lægge Mærke til, at en Del af Folket og dets Repræſentanter have fordret „betydelige Beſparelſer“ i Udgifterne dertil, og at en anden og meget ſtørre Del vel ikke har brugt det ſamme Udtryk, men dog brugt det Udtryk, at de nuværende meget ſtore Udgifter formindſkes, at alſaa hele det Valgerfolk, der har valgt Flertallet i denne Forſamling, er enigt om at ville ſpære, om ikke Meget, ſaa dog Noget paa de Udgifter, der i de ſenere Aaringer have været anvendte til Forſvarsvaſen. Dette Folkeønſke er kommet frem ſaa ofte og ſaa tydeligt omkring i Folket, at, naar dette har ſat Mænd ind i denne Forſamling med diſſe Anſuelſer, ſaa er det klart, at det er Folkets Billie, og hvad har ſaa den høie Regjering gjort overfor denne beſtemt udtalte Folkevillie? Den har forelagt Lovforſlaget om Hærløvens Reviſion, ſom forøger Udgifterne med en 300,000 Rd. aarligt og en lille Extrabevilling paa 17 Millioner. Det er ikke ſtemmende med, hvad der er kommet frem i Folkets Flertal; det er fuldſtændigt uoverenſtemmende dermed. En anden Lov, ſom er bleven nævnt af den foregaaende Taler, er Skoleloven; ogſaa den har været Gjenſtand for Folkets varme Ønſker. Trindt omkring har man ved Folkemøder, ved Skolemøder, i Preſſen og paa mange Maader fremsat varme Ønſker om, at der maatte foregaa en Forandring paa dette Omraade, og man har ikke været knap eller karrig med at fremsætte, i hvilken Retning man ønſkede, at denne Forandring ſkulde gaa. Og har der end, ſom det var en Selvfølge, ikke kunnet være Enighed om Enkelthederne, ſaa have dog Alle været enige om de ſtore Træk, nemlig at der ſkulde gives ſtørre Frihed for Beboerne og Kommunerne, og at Regjeringen ſkulde have mindre med Sagen at gjøre. Hvorledes har Regjeringen ſtillet ſig overfor denne Folkevillie? Den har